

۲۰۱۳/۱۱/۲۴

جليل غني

بهانه جوئی ها يا چانه زنی ها و قرارداد امنیتی

آخر الامر پس از کشمکش های دیپلماتیک و چانه زنی های که تیم آقای کرزی با مقامات امریکائی داشتند، روز یکشنبه بیست و چهارم نومبر سال ۲۰۱۳ میلادی قرارداد امنیتی بین افغانستان و ایالات متحده از طرف لویه جرگه مشورتی با پیشنهادات برای بعضی تعدیلات از طرف پنجاه کمیته ای که اعضای لویه جرگه این قرارداد را مورد بحث قرار دادند، مورد تأیید قرار گرفت و قرار است برای غور و تأیید به شورای ملی افغانستان فرستاده شود و پس از تأیید آن، رئیس جمهور کرزی آنرا با مقامات ایالات متحده و شاید هم مثل سند همکاری های ستراتیژیک بین دو کشور، با بارک اوباما رئیس جمهور ایالات متحده امضاء کند.

مذاکره بالای این سند یا قرارداد، که بنا بر متن سند همکاری های ستراتیژیک بین دو کشور پیشبینی شده بود، مدت یک و نیم سال را در بر گرفت و درین جریان چندین بار بر بعضی ملحوظات، که اکثراً آگاهان سیاسی آنرا ناشی از تلاش برای کسب امتیازات از جانب دولت آقای کرزی تلقی میکنند، ملتوی گردید. اما آخر الامر در اثر مساعی دو جانب مخصوصاً تیم جدیدی که آقای کرزی بریاست داکتر دادفر سپینتا مشاور امنیت ملی ریاست جمهوری تعیین کرد متن آن نهائی شد و آماده امضاء گردید اما آقای کرزی گفت باید در چنین امر مهم ملی نظر ملت افغانستان گرفته شود که با وصف غیر ضروری بودن آن با در نظر داشت تذکری که در سند همکاری های ستراتیژیک شده بود، لویه جرگه مشورتی دایر گردید و این قرارداد را با اکثریت مطلق آراء مورد تأیید قرار داد.

با نظر اجمالی بر جریان جلسه اختتامیه لویه جرگه مشورتی و نگرانی نمایندگان ملت افغانستان از اوضاع امنیتی و تهدید های خارجی به وضاحت دیده می شود که ملت افغانستان ضرورت موجودیت چنین قرارداد دادی را بین افغانستان و ایالات متحده امریکا با تمام گوشت و پوست وجود احساس می کرد و در هر یک از کمیته های پنجاگانه توافق نظر کلی برای عقد چنین قرارداد دادی وجود داشت. هر یک از کمیته ها بصورت مشخص پیشنهاد نمودند که این قرارداد حد اکثر تا شش هفته بعد از طی مراحل قانونی باید امضاء گردد تا در تأمین صلح و امنیت و برگزاری انتخابات ریاست جمهوری که تا پنج ماه دیگر دایر خواهد گردید، کمک نماید.

آقای کرزی هم در یکی از کنفرانس های خبری در ارگ ریاست جمهوری قبل از تدویر لویه جرگه مشورتی گفت هر فیصله ای که نمایندگان ملت افغانستان بنمایند آنرا عملی خواهد کرد و فیصله آنرا محترم خواهد شمرد. اما در روز افتتاح لویه جرگه گفت این قرارداد را اگر از طرف لویه جرگه تأیید گردد، بعد از انتخابات ریاست جمهوری امضاء خواهد کرد و پیش شرط های هم بر آن افزود، در حالیکه قبلاً اعلام شده بود که بر ۹۹ در صد این قرارداد موافقه شده و بین آقای کرزی و جان کری وزیر خارجه ایالات متحده امضاء شده و تنها بالای ماده سیزدهم در مورد صلاحیت قضائی نظامیان امریکا در افغانستان در صورت ارتکاب جرم به فیصله ای ملت افغانستان گذاشته شده است. بنا بر همین دلیل است که حکومت امریکا می گوید تغییر دیگری بر این قرارداد وارد نخواهد شد.

معمولاً در هر نوع مذاکرات، مخصوصاً بین دو دولت، هرگونه چانه زنی ها بر مواد یک سند قبل از نهائی شدن آن صورت میگیرد و در هر مورد گفت و شنودها و کسب نظر و هدایت از طرف هیات های اشتراک کننده از حکومت متبوعه شان تکمیل و مواد چنین سندی ترتیب می گردد و بعد به مراجع قانونی جهت تأیید و امضاء ارجاع می گردد.

در بیانه و اظهارات آقای کرزی در جلسه اختتامیه لویه جرگه بروز یکشنبه تناقض آشکار با همه گفته های قبلی او و تعهداتی که به جانب مقابل یعنی ایالات متحده امریکا داده بود، دیده می شد.

اول اینکه وعده داده بود که به تصامیم لویه جرگه و نظریات نمایندگان اشتراک کننده درین لویه جرگه احترام می گذارد و آنرا عملی خواهد کرد و ثانیاً این سند را بعد از تصمیم لویه جرگه و تصویب پارلمان به موعده معینه امضاء خواهد کرد. ثالثاً نشان داده بود که بالای این سند به استثنای ماده سیزدهم در مورد صلاحیت قضائی سربازان امریکائی در صورت ارتکاب جرمی در افغانستان، توافق حاصل شده است. یعنی اینکه شروط آقای کرزی همه بر

آورده شده و به گفته خود او در جلسه افتتاحیه لویه جرگه مشورتی، متن این سند بعد از چانه زنی های طولانی و سخت و دشواری که گاهی باعث کشیدگی روابط افغانستان و ایالات متحده گردیده، تهیه شده است.

اما به یکبارگی زمانی که آقای کرزی در برابر تصمیم قاطع ملت برای امضای هرچه زودتر این سند طی یک ماه و یا قبل از ختم سال ۲۰۱۳ قرار گرفت، لحن او تغییر کرد و با عصبانیت و اشاره بطرف سفیر ایالات متحده آمریکا که در جایگاه مهمانان قرار داشت اخطار داد که سر از امروز اگر یکبار هم عساکر امریکائی به خانه های افغان ها داخل شدند، این قرارداد فسخ است. آقای کرزی بدون اینکه فرصت دهد که قرارداد بعد از تأیید شورای ملی افغانستان مطابق به حکم قانون اساسی افغانستان به امضاء برسد و نافذ گردد، فقط برای بهانه گیری با لحن و ژست غیر دیپلماتیک چنین اخطاری را صادر نمود. حتی آقای کرزی بدون رعایت نزاکت مجلس و بدون نوبت، گر چه رئیس جمهور باشد، مجدداً به میز خطابه رفت و گفتار حضرت صبغت الله مجددی رئیس لویه جرگه را قطع و باز هم با عصبانیت گفت اگر سر از امروز یک عسکر امریکا به خانه های افغان ها داخل شد این قرار داد قطع است که آقای مجددی با لحن تند و خطاب به آقای کرزی گفت "تو اول این سند را امضاء کن که نافذ شود بعد اگر امریکائی ها از آن تخلف کردند افغانها مظاهره خواهند کرد و جواب شانرا ملت می دهد" ولی آقای کرزی باز هم با عصبانیت شدید تری گفت "مظاهره نه قرارداد قطع است" و آقای کرزی گفت امضاء می کنیم ولی چانه زنی خود را ادامه می دهیم. این دیگر بهانه جوئی است نه چانه زنی.

تحلیل گران و آگاهان سیاسی به این باورند که آقای کرزی اهداف و امتیازات شخصی را بر منافع ملی ترجیح می دهد و هنوز به چنان اهدافی که مد نظر اوست نرسیده و می خواهد با گروگان گرفتن قرارداد امنیتی حیاتی بین افغانستان و ایالات متحده آخرین تلاش های خود را برای بدست آوردن چنان اهدافی بنماید. آقای کرزی می گوید برای این قرارداد وقت می دهد که آیا در یک ماه صلح می آورد یا نه بعد آنرا امضاء خواهد کرد.

از آقای کرزی پرسیده شود:

صلحی که در دوازده سال در افغانستان بدست نیامده چگونه می تواند در یک ماه بدست آید؟ اگر این بهانه گیری نیست چیست؟

آقای کرزی مدعی شد و یکی از استدلال هایش هم این بود که این قرارداد را بعد از انتخابات ریاست جمهوری امضاء می کند تا تقلبات و تجربه انتخابات دوره گذشته تکرار نگردد. ولی در دوره گذشته اگر تقلبی صورت گرفت، و نتایج هم نشان داد که تقلب های صورت گرفته بود، در نتیجه آقای کرزی بقدرت رسانیده شد و این تقلب ها را یا مأمورین و منسوبین انتخابات مرتکب شدند و یا مأمورین و منسوبین حکومت های محلی. و اگر قرار است که قوای نظامی ایالات متحده از تقلبات جلوگیری نماید نه افغان هایی که این انتخابات را دایر، نظارت و تأمین می کنند، در دوره گذشته انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی از تعداد کنونی قوای امریکائی در افغانستان هم تعداد شان بیشتر بود چرا چنان تقلب هایی که آقای کرزی مدعی است از آن تجربه دارد بعمل آمد؟ گذشته از آن این دایر کنندگان افغان انتخابات و قوای امنیتی هستند که باید جلو تقلبات را بگیرند نه قوای ناتو و امریکا که برای مبارزه با تروریسم در افغانستان هستند.

جامعه بین المللی کمک های مالی و تخنیکی را برای انتخابات افغانستان متعهد شده است و همین هفته قبل بود که قوای ایساف در افغانستان اعلام نمود که اگر قوای امنیتی افغانستان کمک آنها را برای تأمین امنیت انتخابات نیاز داشته باشند، آماده مساعدت برای تأمین امنیت هستند.

اینکه آقای کرزی می گوید اگر انتخابات بدور دوم محتاج می شود باید مطابق به قانون اساسی افغانستان طی دو هفته دایر گردد نه پنج ماه بعد از دور اول، وظیفه دولت افغانستان است که اول قانون را تطبیق کند و در همکاری با جامعه بین المللی برای دایر کردن دور دوم انتخابات، در صورت ضرورت، آمادگی بگیرد و منابع مالی و تخنیکی لازم را قبلاً در اختیار داشته باشد. درست بخاطر دارم که در انتخابات گذشته ریاست جمهوری هم کمیسیون مستقل انتخابات اعلام نمود که منابع مالی کافی برای دور دوم انتخابات بدسترس دارد ولی با خروج داکتر عبدالله عبدالله از دور دوم انتخابات، برای دایر کردن دور دوم ضرورتی پیدا نشد و آقای کرزی برده اعلام گردید.

بحث و بررسی جنبه های مختلف قرارداد امنیتی بین افغانستان و ایالات متحده موضوع جداگانه است که با نهائی شدن متن و انفاذ آن میتوان با در نظر داشت متن هر ماده، فقره و بند این سند گپ هایی گفت و بیشتر کارحقوق دانان و متخصصین نظامی و امنیتی است.

اما چند نکته قابل تذکر در مورد جلسه اختتامیه لویه جرگه مشورتی:

د پانوی شمیره: له ۲ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بڼې پازوالې د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

بیانیه رئیس جمهور با آنکه صحبت با افغان ها و بدون متن بود، گرچه متن آن در اختیار رئیس جمهور بود، غیر رسمی و بدون رعایت نزاکت های دیپلماتیک بود. رئیس جمهور خودش بیانیه و گزارش قوای امنیتی را زیر بغل حمل می کرد که خلاف مقام و حیثیت یک رئیس جمهور است. اشارات رئیس جمهور بسوی هیات دیپلماتیک که در جایگاه مهمانان قرار داشت، از حرمت مهمان مطابق به عنعنات و رسوم افغانی نمایندگی نمی کرد. با وصف اعلام مکرر هیأت اداری جرگه، منشی های کمیته های پنجاگانه وقت معینه را رعایت نمی کردند و در نتیجه پرداختن به مقدمه های تشریفاتی و غیر ضروری نقاط نظر اعضای کمیته انعکاس داده نمی شد. اعضای لویه جرگه در جریان جلسه، با تیلفونهای همراه مشغول بودند که باید اجازه داده نمی شد با تیلفون های شان داخل تالار لویه جرگه شوند.

پایان

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو لو مخکې په څیر و لولئ